

”Ädla” Vilddjur och disneyfierade läroboksförfattare

Sju stycken vargar som har fångat en älg. Vargar är mycket effektiva jägare när de jagar i flock. Även en stor älgdjur har då problem. Men hur är det nu med vargar, de dödar ju för födan men händer det att de dödar varandra som människan?

Upptäcker en sak när jag förhör min yngsta dotter på läxan hon fått i SO i sjuan på högstadiet. Det handlar om tidig historia, när människan började bygga samhällen. Läroboken i SO berättar att samtidigt med byggandet av städer och samhällen kom ”bakslaget” då krigen börjar och ” då börjar också människor döda varandra i stor skala; Krigens historia börjar” sägs det.

Men sen följer en jämförelse med djuren och i synnerhet vargar. Djuren griper bara till våld när deras revir hotas och djuren dödar sitt byte när de jagar ungefär som när människan fiskar och jagar. Sen kommer det ”Djur av samma slag dödar knappast varandra. En flock vargar utplånar inte en annan vargflock”. Det kan vara stridigheter inom flocken om vem som ska vara ledare och den besegrade visar strupen och därmed är striden över och rangordningen är fastställd.

Är ”vilddjuren” så ädla?

Det har bedrivits mycket forskning på vargar i Yellowstone National Park. Det planterades in kanadensiska vargar år 1995 i parken. Det hade då varit nästan vargfritt sedan 1926. Det fanns nu stora hjordar av kronhjort, gott om mat med andra ord. Vargarna förökade sig bra och det bildades snart olika flockar och bland annat ”Druidflocken” var under många år en dominerande flock och som mest var det 37 vargar i den flocken. Hjordarna av kronhjort började minska raskt och nu när det är mindre mat har det också blivit mindre antal vargar. Under tiden har forskarna kommit fram till att 44 % av dödligheten bland vargar förklaras med att vargar dödar varandra. Exempelvis såg man uppror i flockarna. En flock leds av ett alfapar och vid ett tillfälle dödade tre unga honor i druidflocken alfahonan. Vargflockarna för

ständig krig med varandra över de bästa jaktmarkerna och vid dessa konfrontationer försöker en anfallande flocks vargar först döda alfaparet, vilket är en bra strategi. Detta leder också till att många valpar omkommer. Det är alltså strid på liv och död i djurvärlden även bland vargar. Detta visades också i ett TV-program från Yellowstone. Handlade om en svart varg som bildade en flock. Programmet hade Henrik Ekman som berättare. Att vi inte har sett detta så tydligt tidigare beror kanske på att vi inte har studerat dessa rovdjur så ingående och att täta rovdjurpopulationer inte har varit vanliga. Människan har i alla tider kämpat mot rovdjur och jagat dem. http://jhnewsandguide.com/article.php?art_id=1551 och <http://www.thewildlifeneews.com/2007/03/17/interpack-wolf-conflict-accounts-for-44-of-wolf-deaths-on-park-northern-range/>

Vad ska man då säga om läroboksförfattarna??

De för vidare vissa omhuldade myter om djuren. Ibland brukar vi säga att våra barn har blivit disneyfierade. Hela sin uppväxt tittar de på TV-program med dessa gulliga djur som pratar och tänker och som är så trevliga och till och med är hjälpsamma mot människor. En och annan stor stygg varg som oftast misslyckas finns det ju också med.

Men att även läroboksförfattare är disneyfierade var en nyhet för mig.

Stora katter gör samma sak, några exempel:

Om pumor i USA läser vi ”Males and females are highly territorial and often kill other lions found in their territory”. De dödar inkräktare, kanske inte så konstigt.

http://www.azgfd.gov/h_f/game_lion.shtml

Lejon då dödar de varandra? Se <http://www.youtube.com/watch?v=-hJnFowqx2w>

Det hela handlar territorier och intrång på revir och populationstätheten. Man försvarar sig.